

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 08	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 1/7	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-OPR-01.04		เรื่อง: การตรวจนับเครื่องมือก่อน-หลังผ่าตัด		

1. วัตถุประสงค์ (Purpose)

1. เพื่อป้องกันเครื่องมือ ผ้าซับโลหิต ของมีคม ตกค้างในร่างกายผู้ป่วยขณะผ่าตัด
2. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติตามแนวทางการเฝ้าระวังสิ่งตกค้างในร่างกายขณะผ่าตัดได้

2. ขอบข่าย(Scope)

งานห้องผ่าตัดให้บริการผู้ป่วยทั้งภาวะปกติและฉุกเฉิน หากขาดการป้องกันและเฝ้าระวังอย่างรอบคอบ อาจเกิดความไม่ปลอดภัยแก่ผู้รับบริการได้ พยาบาลห้องผ่าตัดควรปฏิบัติตามแนวทางการเฝ้าระวังสิ่งตกค้างในร่างกายขณะผ่าตัด อย่างเคร่งครัด เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับบริการ

3. คำจำกัดความ (Definition)

การป้องกันเครื่องมือ ผ้าซับโลหิต ของมีคมตกค้างใน ร่างกายผู้ป่วยขณะผ่าตัด หมายถึง นับเครื่องมือ ผ้าซับโลหิต ของมีคมในการผ่าตัดต่างๆ ที่มีโอกาสเกิดการตกค้างในร่างกาย ควรนับเมื่อ ก่อนการผ่าตัด ก่อนการปิดช่องหรือโพรงในร่างกาย ก่อนการเริ่มปิดบาดแผล เมื่อผิวหนังถูกปิดหรือเสร็จสิ้นการผ่าตัด และเมื่อเวลาที่มีการเพิ่ม เครื่องมือ ผ้าซับโลหิต ของมีคม Scrub nurse และ circulate nurse ต้องนับและบันทึกทุกครั้ง โดย Scrub nurse จะต้องทราบถึงจำนวน เครื่องมือ ผ้าซับโลหิต ของมีคม ที่ใช้ในการผ่าตัดขณะนั้นๆ ตลอดเวลา ตั้งแต่เริ่มผ่าตัดจนสิ้นสุดการผ่าตัด เพื่อป้องกันการผิดพลาด

4. หน้าที่ความรับผิดชอบ (Responsibility)

- พยาบาลห้องผ่าตัด ต้องปฏิบัติตามแนวทางการเฝ้าระวังสิ่งตกค้างในร่างกายขณะผ่าตัด อย่างเคร่งครัด โดยต้องนับและบันทึกทุกครั้งตั้งแต่ก่อนการผ่าตัด ขณะผ่าตัด และหลังผ่าตัด และจะต้องทราบถึงจำนวน เครื่องมือ ผ้าซับโลหิต ของมีคม ที่ใช้ในการผ่าตัดขณะนั้นๆ ตลอดเวลาของการผ่าตัด
- ศัลยแพทย์ ร่วมรับผิดชอบเฝ้าระวังสิ่งตกค้างในร่างกายขณะผ่าตัด

ผู้จัดทำ..... หัวหน้างานการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดและวิสัญญี	..... วันที่
ผู้อนุมัติ ..... หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล	..... วันที่
สถานะเอกสาร	

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 08	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 2/7	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-OPR-01.04	เรื่อง: การตรวจนับเครื่องมือก่อน-หลังผ่าตัด			

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Procedure)

5.1 กรณีก่อนผ่าตัด

- 5.1.1 Scrub nurse นับเครื่องมือตามรายการชุดเครื่องมือและวัสดุที่ใช้ในการผ่าตัด
  - 5.1.1.1 กรณี sport test ไม่ผ่านให้เปลี่ยน set เครื่องมือใหม่พร้อมโทรแจ้งหน่วยจ่ายกลางและเขียนใบความเสี่ยงเพื่อให้หน่วยจ่ายกลางได้ทบทวนและเช็คอุปกรณ์อีกครั้ง
  - 5.1.1.2 กรณีเครื่องมือใน set ไม่ครบ ให้บันทึกในใบ check list และบันทึกในกระดานว่าเป็นเครื่องมือชิ้นใดและเพิ่มอุปกรณ์เครื่องมือที่ขาดพร้อมบันทึกในใบ check list
- 5.1.2 นับเครื่องมือใน set เครื่องมือก่อนจัดเครื่องมือผ่าตัดบนโต๊ะ Mayo ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือว่ามีชำรุดหรือไม่ ถ้าพบให้ใช้ใหม่ผูกเป็นสัญลักษณ์ เพื่อเปลี่ยนตัวใหม่ นำออกจาก set เครื่องมือ และบันทึก
- 5.1.3 ตรวจนับก๊อส โดยให้นับวางเรียงให้เห็นสันก๊อสแถวละ 5 ชิ้น นับจำนวนมิด, เข็ม ขานแจ้ง 2 circulate nurse บันทึกในกระดานบันทึกประจำห้อง

5.2 ขณะผ่าตัด

- 5.2.1 กรณีที่ขณะผ่าตัดมีการใช้เครื่องมือที่ต้องการเพิ่มเติมจากที่เตรียมไว้ circulate nurse นำเครื่องมือมาเปิดเพิ่มโดยวิธีปราศจากเชื้อวางบนโต๊ะวางเครื่องมือ
- 5.2.3 Scrub nurse นับเครื่องมือหรือวัสดุที่นำมาเพิ่มแล้วแจ้งให้ circulate nurse
- 5.2.4 กรณีก๊อสที่นับเพิ่ม ให้นับเพิ่มครั้ง ละ 5, 10 ชิ้นพร้อมกับแจ้ง Assistant nurse และ circulate nurse ทราบด้วย บันทึกลงบนกระดานตรวจนับเครื่องมือผ่าตัด โดยให้เครื่องหมาย + และลงจำนวนที่เพิ่มลงไป
- 5.2.5 ก่อนเย็บปิดแผลผ่าตัด ตรวจนับอุปกรณ์ เครื่องมือ ผ้าซับโลหิต ของมีคม ร่วมกันกับ circulate nurse และขานแจ้งในแพทย์และทีมรับทราบ พร้อมลงบันทึกให้เห็นชัดเจน
- 5.2.6 เมื่อเครื่องมือ ผ้าซับโลหิต ของมีคม ไม่ครบ แจ้งให้ทีมผ่าตัดทราบและนับซ้ำอีกครั้ง ร่วมกับ circulate nurse แจ้งศัลยแพทย์ค้นหาที่ตำแหน่งผ่าตัด กรณีไม่พบส่งเครื่องมือให้แพทย์เพื่อเย็บปิดและแพทย์พิจารณาส่งต่อ
- 5.2.7 กรณีเครื่องมือ ก๊อส ผ้าซับโลหิต หล่นลงพื้นระหว่างผ่าตัด แจ้ง Circulate nurse เก็บ เครื่องมือบันทึกทันที

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 08	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 3/7	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-OPR-01.04		เรื่อง: การตรวจนับเครื่องมือก่อน-หลังผ่าตัด		

5.3 หลังผ่าตัด

5.3.1 ทีมผ่าตัดร่วมนับเครื่องมือและวัสดุที่ใช้ในการผ่าตัดและตรวจสอบให้ตรงกับกระดานตรวจนับเครื่องมือ

5.3.2 ทีมผ่าตัดแจ้งผลการตรวจนับเครื่องมือผ่าตัด พร้อมแจ้งแพทย์และวิสัญญีพยาบาลทราบ

5.3.3 บันทึกผลการตรวจนับเครื่องมือและวัสดุในใบบันทึกการผ่าตัด พร้อมให้แพทย์และวิสัญญีพยาบาลลงนาม

<u>ก่อนผ่าตัด</u>	
1. Gauze	ชิ้น
2. Swab.....	ชิ้น
3. เครื่องมือ.....	ชิ้น
<u>หลังผ่าตัด</u>	
4. Gauze	ชิ้น
5. Swab.....	ชิ้น
3. เครื่องมือ.....	ชิ้น
แพทย์.....	
วิสัญญี.....	

เครื่องชี้วัดคุณภาพ

- อัตราการปฏิบัติตามแนวทางถูกต้อง 100%
- อุบัติการณ์สิ่งตกค้างในผู้ป่วยหลังผ่าตัด 0

วิธีการตรวจสอบ

ใบความเสี่ยงสิ่งตกค้างในผู้ป่วยหลังผ่าตัด

6. เอกสารอ้างอิง (Reference Document)

สมาคมห้องผ่าตัดแห่งประเทศไทย. 2554. สมรรถนะพยาบาลห้องผ่าตัดแห่งประเทศไทย.

กรุงเทพมหานคร :สำนักพิมพ์กรุงเทพเวชสาร

อรอนงค์ พุมอาภรณ์ (2529) การพยาบาลห้องผ่าตัด. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เมดิคัล มีเดีย

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 08	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 4/7	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-OPR-01.04	เรื่อง: การตรวจนับเครื่องมือก่อน-หลังผ่าตัด			

อุษาวดี อัครวิเศษ (2547)   **ประเด็นและแนวโน้มในการผ่าตัด 2.** กรุงเทพมหานคร : คณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

7. เอกสารแนบท้าย (Appendix)

แบบประเมินสมรรถนะพยาบาลห้องผ่าตัด เรื่อง การตรวจนับเครื่องมือก่อน-หลังผ่าตัด

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 08	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 5/7	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-OPR-01.04		เรื่อง: การตรวจนับเครื่องมือก่อน-หลังผ่าตัด		

แบบประเมินสมรรถนะพยาบาลห้องผ่าตัด

เรื่อง การตรวจนับเครื่องมือก่อน-หลังผ่าตัด

กลุ่มงานการพยาบาลผู้ป่วยผ่าตัดและวิสัญญี โรงพยาบาลชุมชน

คำจำกัดความ (Definition) หมายถึงสมรรถนะของพยาบาลห้องผ่าตัดในการตรวจนับเครื่องมือ ก่อนและหลังผ่าตัดต่างๆ ที่มีโอกาสเกิดการตกค้างในร่างกาย นับเมื่อ ก่อนการผ่าตัด ก่อนการปิดช่องหรือโพรงในร่างกาย ก่อนการเริ่มปิดบาดแผล เมื่อผิวหนังถูกปิดหรือเสร็จสิ้นการผ่าตัด และเมื่อเวลาที่ Scrub nurse และ Circulating อยู่ในสภาวะที่สามารถปฏิบัติได้

รายการ	Knowledge	Attitude	practices
แนวทางป้องกันเครื่องมือ ผ้าซับโลหิต ของมีคม ตกค้างในร่างกายผู้ป่วยขณะผ่าตัด			√

เกณฑ์การประเมิน

ปฏิบัติ = 1 คะแนน   ไม่ปฏิบัติ = 0 คะแนน

พยาบาลห้องผ่าตัดต้องปฏิบัติตามทุกข้อ คิดเป็น 100% จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

ผลการประเมิน

- ผ่านการประเมิน
- โอกาสพัฒนา

แนวทางการพัฒนา

- ศึกษาข้อมูลและหาความรู้เพิ่มเติม
- ฝึกประสบการณ์กับผู้ชำนาญการ
- ประเมินซ้ำอีก 1 เดือน
- อื่น ๆ .....

ลงชื่อ .....

ลงชื่อ .....

(.....)

(.....)

ผู้รับการประเมิน

ผู้ประเมิน

วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน .....

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 08	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 6/7	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-OPR-01.04		เรื่อง: การตรวจนับเครื่องมือก่อน-หลังผ่าตัด		

แบบประเมินสมรรถนะพยาบาลห้องผ่าตัดเรื่องการตรวจนับเครื่องมือก่อน-หลังผ่าตัด

ข้อรายการ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
ก่อนผ่าตัด		
1. Scrub nurse นับเครื่องมือตามรายการชุดเครื่องมือและวัสดุที่ใช้ในการผ่าตัด	.....	.....
● กรณีเครื่องมือใน set ไม่ครบ ให้บันทึกในใบ check list และบันทึกในกระดานว่าเป็นเครื่องมือชิ้นใด	.....	.....
2. ก่อนจัดเครื่องมือผ่าตัดบนโต๊ะ Mayo ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือว่ามีชำรุดหรือไม่ ถ้าพบให้ใช้ใหม่ผูกเป็นสัญลักษณ์ เพื่อเปลี่ยนตัวใหม่ นำออกจาก set เครื่องมือ และบันทึก	.....	.....
3. ตรวจนับก๊อส โดยให้นับวางเรียงให้เห็นสันก๊อสแถวละ 5 ชั้น นับจำนวนมิด, เข็ม ขานแฉ่ง circulate nurse บันทึกในกระดานบันทึกประจำห้อง	.....	.....
ขณะผ่าตัด		
1. กรณีที่ขณะผ่าตัดมีการใช้เครื่องมือที่ต้องการเพิ่มเติมจากที่เตรียมไว้	.....	.....
2. circulate nurse นำเครื่องมือมาเปิดเพิ่มโดยวิธีปราศจากเชื้อวางบนโต๊ะวางเครื่องมือ	.....	.....
3. Scrub nurse นับเครื่องมือหรือวัสดุที่นำมาเพิ่มแล้วแจ้งให้ circulate nurse บันทึกลงบนกระดานตรวจนับเครื่องมือผ่าตัด โดยให้เครื่องหมาย + และลงจำนวนที่เพิ่มลงไป	.....	.....
4. กรณีก๊อสที่นับเพิ่ม ให้นับเพิ่มครั้ง ละ 5, 10 ชั้นพร้อมกับแจ้ง Assistant nurse และ circulate nurse ทราบด้วย	.....	.....
5. ก่อนเย็บปิดแผลผ่าตัด ตรวจนับอุปกรณ์ เครื่องมือ ผ้าซับโลหิต ของมีคม ร่วมกับกับ Circulate และขานแฉ่งในที่มรับทราบ พร้อมลงบันทึกให้เห็นชัดเจน	.....	.....
6. เมื่อเครื่องมือ ผ้าซับโลหิต ของมีคม ไม่ครบ แจ้งให้ทีมผ่าตัดทราบและนับซ้ำอีกครั้งร่วมกับ Circulate แจ้งศัลยแพทย์ค้นหาที่ตำแหน่งผ่าตัด กรณีไม่พบส่ง เครื่องมือให้แพทย์เพื่อเย็บปิดและแพทย์พิจารณาส่งต่อ	.....	.....

โรงพยาบาลชุมชน	ฉบับที่ A แก้ไขครั้งที่ 08	วันที่ประกาศใช้ 04/01/64	หน้า 7/7	สำเนาที่
วิธีปฏิบัติที่: WI-OPR-01.04		เรื่อง: การตรวจนับเครื่องมือก่อน-หลังผ่าตัด		

แบบประเมินสมรรถนะพยาบาลห้องผ่าตัดเรื่องการตรวจนับเครื่องมือก่อน-หลังผ่าตัด

ข้อรายการ	ปฏิบัติ	ไม่ปฏิบัติ
7. กรณีเครื่องมือ ก๊อส ผ้าซับโลหิต หล่นลงพื้นระหว่างผ่าตัด แจ้ง Circulate เก็บเครื่องมือบนทีกทันที	.....	.....
หลังผ่าตัด		
1. ทีมผ่าตัดร่วมนับเครื่องมือและวัสดุที่ใช้ในการผ่าตัดและตรวจสอบให้ตรงกับกระดานตรวจนับเครื่องมือ	.....	.....
2. ทีมผ่าตัดแจ้งผลการตรวจนับเครื่องมือผ่าตัด พร้อมแจ้งแพทย์และวิสัญญีพยาบาลทราบ	.....	.....
3. บันทึกผลการตรวจนับเครื่องมือและวัสดุในใบบันทึกการผ่าตัด พร้อมให้แพทย์และวิสัญญีพยาบาลลงนาม	.....	.....